

۱- در کدام سطح زبان رابطه معنایی کلمات یعنی؛ «ترادف، تضاد، تضمن و تناسب» مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

- (۱) سطح واژگانی (۲) سطح آوایی (۳) سطح بدیع (۴) سطح دستوری

۲- در کدام یک از ابیات زیر واژه‌های کهن به کار رفته است؟

(الف) به دام افتاد روباهی سحرگاه / به روبه بازی اندیشید در راه

(ب) که اگر صیاد بیند هم‌چنینم / دهد حالی به گاژر پوستینم

(ج) پس آن‌گه مرده کرد او خویشان را / ز بیم جان فرو افکند تن را

(د) چو صیاد آمد او را مرده پنداشت / نمی‌یارسد روبه را کم انگاشت

- (۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - د (۴) ج - د

۳- کدام گزینه نشان‌دهنده قالب شعر زیر است؟

«در کتاب آمد که در عهد قدیم / خانه‌ای می‌ساخت سقراط حکیم

چون به پایان برد کار آن سرا / آمدند از ره رفیق و آشنا

جمله گفتند این بنای مختصر / نیست در خورد تو ای صاحب نظر»

- (۱) غزل (۲) قصیده (۳) مثنوی (۴) قطعه

۴- مفهوم نهایی عبارت زیر را از کدام گزینه می‌توان دریافت کرد؟

«چون بشناختم که آدمی، شریف‌ترین خلائق است و قدر ایام عمر خویش نمی‌داند، در شگفت افتادم و چون نیک بنگریستم، دریافتم که مانع

آن، راحت اندک و نیاز حقیر است که مردمان بدان مبتلا گشته‌اند.»

(۱) عقل و ادب پیش گیر و لهو و لعب بگذار که چون نعمت سپری شود سختی بری و پشیمانی خوری.

(۲) دیدم که نصیحت نمی‌پذیرد و دم گرم من در آهن سرد او اثر نمی‌کند.

(۳) خرج فراوان کردن مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.

(۴) دخل، آب روان است و خرج آسیاب گردان

۵- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه این ابیات را در قلمرو ادبی بررسی کرده است؟

«خیزید و خز آید که هنگام بهار است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است

آن برگ رزان بین که بر آن شاخ رزان است / گویی به مثل پیرهن رنگ رزان است»

(۱) کلمات «خزان، باد خنک، برگ و شاخ» یک شبکه معنایی ایجاد کرده‌اند. (۲) تنها واژه‌های عربی این ابیات «جانب» و «مثل» است.

(۳) رویکرد شاعر در این بیت عرفانی نیست و در حال وصف طبیعت است. (۴) صامت «خ» چندین بار تکرار شده و نیز در بیت دوم تشبیه به کار رفته است.

۶- در کدام گزینه حرف «را» در معنای حرف اضافه به کار رفته است؟

(۱) چشیدن شهد و شیرینی آن را به لذات این جهانی مانند کردم.

(۲) اژدهایی سهمناک دهان گشاده و افتادن او را انتظار می‌کشید.

(۳) آن مرد در اثنای این گرفتاری خلاص خود را طریقی می‌جست.

(۴) پس لذات این جهان راه نجات را بر آدمی، بسته می‌گرداند.

۷- در همه گزینه‌های زیر هدف جملات و ابیات زیبایی آفرینی است به جز گزینه .....

(۱) دیشب به سیل اشک ره خواب می‌زدم / نقشی به یاد تو بر روی آب می‌زدم

(۲) شکوه و تقوا و شگفتی و زیبایی شورانگیز طلوع خورشید را باید از دور دید

(۳) از برون آمد صدای باغبان / گفت: کو ارباب کارش داشتم

(۴) لطافت زیبای گل در زیر انگشتان تشریح می‌پژمرد

۸- کدام گزینه ویژگی فکری گوینده را «غم‌گرا» نشان می‌دهد؟

(۱) برو شادی کن ای یار دل افروز / غم فردا نشاید خورد امروز

(۲) بدین رفتن اکنون نباید گریست / ندانم که کارش به فرجام چیست

(۳) نه شادان کند دل به نایافته / نه گر بگذرد زود شود تافته

(۴) بشنو از نی چون حکایت می‌کند / وز جدایی‌ها شکایت می‌کند

۹- در کدام بیت کلمه مشخص شده، مربوط به قلمرو ادبی زبان است؟

(۱) در جنگ آرزویت سوزم چو عود و سازم / چو جنگم ار بسازی، چون عودم از بسوزی

(۲) به مژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم / بیا کز چشم بیمار هزاران درد بر چینم

(۳) ساقیا برخیز و در ده جام را / خاک برسرکن غم ایام را

(۴) هرکو شراب فرقت روزی چشیده باشد / داند که سخت باشد قطع امیدواران

۱۰- در ابیات زیر، ویژگی‌های زبانی را کدام گزینه درست بیان کرده است؟

گفت اشتر که اندرین پیکار / عیب نقاش می‌کنی، هُش‌دار

هست شایسته گر چت آمد خشم / طاق ابرو برای جفتی چشم

(۱) طاق ابرو (یک ابرو)، جفتی چشم (یک جفت چشم)، هُش‌دار (آگاه باش)

(۲) اشتر (شتر)، اندرین (در این)، گرچت (اگرچه تو را)

(۳) اشتر (شتر)، طاق ابرو (قوس ابرو)، هُش‌دار (توجه کن)

(۴) جفتی چشم (یک جفت چشم)، طاق ابرو (یک ابرو)، اندرین (در این)

۱۱- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... آرایه ترصیع به کار رفته است.

- ۱) همچو نی زهری و تریاقی که دید / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید
- ۲) آتش عشق است کاندر نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می فتاد
- ۳) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد
- ۴) هم حرکاتش متناسب به هم / هم خطواتش متقارب به هم

۱۲- در کدام گزینه «جناس همسان یا تام» به کار رفته است.

- ۱) ناله‌ی زیر و زار من زارتر است هر زمان / بس که به هجر می‌دهد عشق تو گوش مال من
- ۲) و آنکه گیسوی تو را رسم تطاول آموخت / هم تواند کرمش داد من مسکین داد
- ۳) نرگس مست نوازشگر مردم دارش / خون عاشق به قدح گر بخورد نوشش باد
- ۴) آن یار کز و خانه‌ی ما جای پری بود / سر تا قدمش چون پری از عیب بری بود

۱۳- در کدام بیت هر دو جناس «هم‌سان» و «ناهمسان» به کار رفته است؟

- ۱) جان را هوای روی تو برجای جان نشست / مهر توام درون دل مهربان نشست
- ۲) بارها بار به دربار تو دارند رقیبان / من که بارت برم ای یار چرا بار ندارم
- ۳) یا رب سببی ساز که یارم به سلامت / بازآید و برهاندم از بند ملامت
- ۴) شاد باش ای موسی عمران به چابک معجزه / دیر زی ای رستم دستان به شیرین داستان

۱۴- در کدام گزینه نوع سجع متفاوت است؟

- ۱) الهی اگر کاسنی تلخ است از بوستان است و اگر عبدالله مجرم است از دوستان است
- ۲) محبت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست
- ۳) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود را به جمال
- ۴) هر که با بدان نشیند، نیکی نبیند

۱۵- کدام گزینه بیانگر آرایه مشترکی است که در هر دو بیت به کار رفته و بر زیبایی شعر افزوده؟

الف) مرا مستی عشق او از سر بیرون نخواهد شد / چو عشقش در دهد ساغر کسی هشبار کی باشد؟

ب) رشته‌ی تسبیح اگر بگسست معذورم بدار / دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود

ج) تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرن‌ها پس افکند

د) صبحدم چون کله بندد آه دود آسای من / چون شفق در خون نشیند چشم خون پالای من

ه) سیل از کشور ویرانه تهی دست رود / باده با مردم غافل چه تواند کردن

- ۱) د و ه - ۲) ب و ج - ۳) ب و ه - ۴) الف و د

۱۶- باتوجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«شنیدم که در بزم ترکان مست / مریدی دف و چنگ مطرب شکست

چو چنگش کشیدند حالی به موی / غلامان و چون دف زدندش به روی

شب از درد چوگان و سیلی نخفت / دگر روز پیرش به تعلیم گفت

نخواهی که باشی چو دف روی ریش / چو چنگ ای برادر سرانداز پیش»

۱) نتیجه‌گیری و تعیین نوع: شعر داستانی و روایی است و محتوای تعلیمی دارد اگر چه ظاهراً ساده است اما معنای والا و با ارزشی دارد.

۲) نکات فکری: شعر ذهنی و غم‌گراست، روح بدبینی و جبرگرایی حاکم است و حذف به قرینه معنوی در شعر صورت گرفته

۳) نکات زبانی: وجود واژه‌های کهن مانند: ریش، حالی، ... سادگی واژگان و کمی واژگان غیرفارسی

۴) نکات ادبی: قالب شعر مثنوی است. آرایه‌های تشبیه، تضاد، کنایه، جناس و مراعات‌نظیر

۱۷- کدام گزینه جزء شاخص‌ترین درون مایه‌های شعر فارسی در دوران نهضت مشروطه (عصر بیداری) نیست؟

۱) نفی عقاید خرافی در جامعه - مبارزه با استبداد و استعمار

۲) اهمیت به «تعلیم و تربیت نوین برای مردان - عدم توجه به آموزش زنان جامعه

۳) توجه به فراگیری علوم و فنون جدید - برانگیختن احساسات ملی و میهنی

۴) انتقاد از نابسامانی‌های جامعه - ترویج اندیشه مبتنی بر قانون

۱۸- دلایل اصلی پیروی شاعران دوره‌ی بازگشت از اسلوب کهن در کدام گزینه آمده است؟

۱) توجه شاعران به محتوا بیش از صور خیال - سستی و رخوت موجود در ادبیات فارسی

۲) فقر فرهنگی حاکم بر جامعه - رواج و گسترش روزنامه‌نویسی

۳) سستی و رخوت موجود در ادبیات فارسی - فقر فرهنگی حاکم بر جامعه

۴) تأسیس مدرسه‌ی دارالفنون - آشنایی با تحولات ادبی جهان

۱۹- بیت زیر سروده کیست؟ شعر او متعلق به کدام دوره‌ی ادبی است؟

«جنگ ننگ است در شریعت من / جز پی پاس دین و حفظ وطن»

۱) محمد صادق امیری فراهانی - بیداری

۲) محمد تقی بهار - بیداری

۳) ادیب الممالک فراهانی - بازگشت ادبی

۴) عارف قزوینی - بازگشت ادبی

۲۰- کدام گزینه اطلاعات نادرستی را درباره رمان نویسی در عصر بیداری بیان می‌کند؟

- ۱) به دلیل باستان‌گرایی و روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته، نویسندگان به رمان تاریخی روی آوردند.
- ۲) (شمس‌الدین و قمر) و (شمس و طغرا) به ترتیب از میرزا حسن خان بدیع و محمد باقر میرزا خسروی است.
- ۳) رمان نویسی به شیوه جدید در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و آن، محصول یک قرن پیش است.
- ۴) نوشتن رمان به مفهوم امروزی از طریق رمان‌های تاریخی غربی پس از انقلاب مشروطه آغاز شد.

۲۱- همه ابیات زیر در وزن عروضی «مفاعیلن، مفاعیلن، فعولن» سروده شده‌اند به جز .....

- ۱) الهی سینه‌ای ده آتش افروز / در آن سینه دلی وان دل همه سوز
- ۲) شبم روشن شده است و من ز خوبی / ندانم بدر خوانم یا هلاکت
- ۳) من از دل آن زمانی دست شستم / که شد در زلف آن دلبر وطن ساخت
- ۴) آن‌ها که محققان راه‌اند / در مسند فقر پادشاه‌اند

۲۲- وزن عروضی نوشته شده در مقابل کدام مصراع نادرست است؟

- ۱) دوش می‌آمد و رخساره برافروخته بود: فاعلاتن، فعلاتن، فعلن ۲) درد زده است جان من، میوه‌ی جان من، کجا: مفاعیلن، مفاعیلن، مفاعیلن
- ۳) نخفته‌ام ز خیالی که می‌پزد دل من: مفاعیلن، فعلاتن، مفاعیلن، فعلاتن ۴) ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها: مفعول، مفاعیلن، مفعول، مفاعیلن

۲۳- کدام یک از ابیات زیر در «وزن ناهمسان» سروده شده است؟

- ۱) تا تو نیایی به فضل، رفتن ما باطل است / و بر به مثل پای سعی در طلبت سر شود
- ۲) چه خوش است بوی عشق از نفس نیازمندان / دل از انتظار خونین، دهن از امید خندان
- ۳) طالب عشقی دلی چو موم به دست آر / سنگ سیه صورت نگین نپذیرد
- ۴) طالع اگر مدد دهد، دامنش آورم به کف / گر بگشم زهی طرب، و بر بگشد زهی شرف

۲۴- علائم هجایی و وزن کدام مصراع از گزینه‌های زیر با مصراع «غمزه بر کشتن من تیز مکن» یکسان نیست.

- ۱) بخت بد رنگ من امروز گم است ۲) شمع شب‌ها به جز خیال تو نیست
  - ۳) یا رب! آن خال بر آن لب چه خوش است ۴) چشم بر لغزش یاران مفکن
- ۲۵- اگر بخواهیم بیت زیر با وزن «مفاعیلن، فعلاتن، مفاعیلن، فعلن» تطبیق پیدا کند، واژه‌های کدام گزینه را باید انتخاب کنیم؟

اگر ..... شد اشک من ..... / که مَهر خاتم ..... همچو عقیق

- ۱) که سرخ - عجب نبود - لب‌های توست ۲) به رنگ عقیق - چه بُود - لب‌های توست
- ۳) عقیقی رنگ - چه عجب - لعل تو هست ۴) به رنگ عقیقی - چه عجب - لعل تو هست